

Handläggare
Stefan Larsson Lindmark
Telefon: 08-50808494

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2024-08-29

Rapport Förskola i Stockholm 2023

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Klicka eller tryck här för att ange text.

Sammanfattning

Förskolenämnden har i uppdrag från kommunfullmäktige att årligen ta fram en förskolerapport som ger en stadsövergripande bild av både fristående och kommunal förskola i Stockholms stad.

Förvaltningen bedömer att Förskolerapport 2023 ger en bra övergripande bild av kvalitet och utveckling i stadens förskolor.

I kommande rapporter vore det önskvärt om fokus ligger mer på kvaliteten i omsorgen, utbildningen och undervisningen för barnen och att det blir mer djup i analyserna.

Förvaltningen ser att det vore värdefullt om förskoleförvaltningen utifrån en fördjupad dialog med stadsdelsförvaltningarna kunde problematisera mer kring undervisningens kvalitet och de skillnader som finns i och mellan stadsdelar.

Bakgrund

Förskolerapporten Förskola i Stockholm 2023 har kommunfullmäktiges uppdrag att ge en lägesbeskrivning av förskolan i staden oavsett regi. Rapportens syfte är även att ge stöd till stadsdelsnämndernas systematiska kvalitetsarbete samt att beskriva resultatet av tillsynen i fristående förskolor.

Från halvårsskiftet 2023 tog den nya förskoleförvaltningen över arbetet med uppföljning, samordning och återrapportering.

Genom en konsekvent uppföljning av förskolans verksamhet över längre tid syns en positiv utveckling där samtliga stadsdelsnämnder bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete inom de kvalitetsområden som Förskola i Stockholm 2023 tar upp.

Rapporten tar upp följande övergripande områden:

- Systematiskt kvalitetsarbete och nationell måluppfyllelse
- Tillgång till förskola och förberedelser för fortsatt utbildning
- Personalens utbildningsnivå och förutsättningar för uppdraget

Ärendet

Systematiskt kvalitetsarbete och nationell måluppfyllelse

- Utveckla och stärk det systematiska kvalitetsarbetet på samtliga nivåer i styrkedjan för förskolan

Att fortsätta utveckla ett mer enhetligt och likvärdigt systematiskt kvalitetsarbete mellan stadsdelsnämnderna i staden med tydligare koppling till läroplansuppdraget. Även ta fram system för kvalitetsuppföljning och analys av förskolan i staden som bottenar i det nationella kvalitetssystemet. Vidare behöver gemensamma övergripande bedömningsgrunder för kvalitet i förskolan utvecklas oavsett regiform för att stödja ökad likvärdighet. Undervisningens utvärdering på arbetslags- och enhetsnivå behöver utvecklas med hur barns lärande kontinuerligt kan följas, dokumenteras och analyseras.

Tillgång till förskola och förberedelser för fortsatt utbildning

- Arbeta för att stärka samverkan mellan förskola, socialtjänst och andra myndigheter.
- Arbeta för fler barn i förskolan och stärkt språkutvecklande undervisning.

Fokusera förskolans kompensatoriska uppdrag genom att stärka barnhälsoarbetet och öka samverkan mellan förskola, socialtjänst och andra myndigheter. Fortsätt arbeta systematiskt för fler barn i förskolan och för att främja barns kontinuerliga närvaro i förskolan. Den språkutvecklande undervisningen i förskolan behöver utvecklas med tydligare former för uppföljning. Ett mer strukturerade arbete med övergångar mellan förskola och skola behöver prioriteras där språket är i fokus.

Personalens utbildningsnivå och förutsättningar för uppdraget

- Fördela förskollärare för undervisningen inom

stadsdelsnämndsområdena och utifrån socioekonomiskt behov samt öka arbetslagens kompetens och kunskaper i svenska.

- Utveckla stadsövergripande strukturer för strategisk kompetensförsörjning för förskolan och stärk förutsättningarna för personalens arbetssituation.

Utveckla strategisk kompetensförsörjning för förskolan, stärk karriärvägar och anpassa fortbildning för att öka arbetslagens kompetens. Prioritera professionell utveckling och kompetent ledarskap i ett förtroendefullt arbetsklimat, vilket är avgörande för framgångsrik förskoleutveckling. För att förskolan ska kunna verka utjämnande behöver resurser och förskollärare fördelas strategiskt utifrån socioekonomiskt behov. 1.1.1 Systematiskt kvalitetsarbete och nationell måluppfyllelse Utveckla och stärk det systematiska kvalitetsarbetet på samtliga nivåer i styrkedjan för förskolan Det systematiska kvalitetsarbetet ska inriktas mot att uppfylla de nationella målen för utbildningen. Det innebär att huvudmän och enheter systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten,

- Tillgång till förskola och förberedelser för fortsatt utbildning
- Personalens utbildningsnivå och förutsättningar för uppdraget

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleavdelningen inom förvaltningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen bedömer att Förskolerapport 2023 ger en bra övergripande bild av kvalitet och utvecklingsbehov i stadens förskolor. Rapporten belyser Stockholms förskolor och dess uppdelning i 11 områden på ett bra sätt.

Aggregerat blir det en bra förskola för alla barn i staden, men utvecklingsbehoven framgår inte tydligt. I kommande rapporter vore det önskvärt om fokus ligger mer på kvaliteten i omsorgen, utbildningen och undervisningen för barnen och att det blir mer djup i analyserna.

Förvaltningen ser att det vore värdefullt om förskoleförvaltningen utifrån en fördjupad dialog med stadsdelsförvaltningarna kunde problematisera mer kring undervisningens kvalitet och de skillnader som finns i och mellan stadsdelar.

Systematiskt kvalitetsarbete och nationell måluppfyllelse

Förvaltningen instämmer i rapportens slutsats om kvalitetsarbetet behöver stärkas för att öka likvärdigheten och kvaliteten i stadens förskolor. Det finns redan idag grundläggande strukturer och system för att följa upp verksamhetens kvalitet bland annat genom stadens ILS-system, den årliga Förskolerapporten och i stadsdelsförvaltningarnas egna uppföljningar av läroplansmålen.

I den nuvarande uppföljningen i staden ligger fokus på att följa den strukturella kvaliteten och att ta fram generella utvecklingsområden.

Förvaltningen ser ett behov av att utveckla mer kvalitativa uppföljningsmetoder som tar sin utgångspunkt i den reella kvaliteten för barnen och den omsorg, utbildning och undervisning de får. Uppföljningsmetoder som utgår från att identifiera och sätta in åtgärder för de förskolor i staden som har lägst kvalitet och inte når läroplanens mål.

Det finns en risk att utvecklingen av stadens systematiska kvalitetsarbete i förskolan, med stöd av det nationella kvalitetssystemet, skapar en systematik mellan olika nivåer men inte bidrar till att utveckla verksamheten på de förskolor i staden som har lägst kvalitet.

Tillgång till förskola och förberedelser för fortsatt utbildning

- Arbeta för att stärka samverkan mellan förskola, socialtjänst och andra myndigheter.
- Arbeta för fler barn i förskolan och stärkt språkutvecklande undervisning.

Förvaltningen känner igen sig i förskoleförvaltningen beskrivning av att samtliga stadsdelsförvaltningar har övergripande rutiner och arbetssätt för att samverka inom stadsdelsförvaltning och med andra myndigheter om barns rättigheter och hälsa.

Det är bra att rapporten lyfter fram att det finns väl utvecklade och etablerade former för att öka andelen inskrivna barn i förskolan och att det krävs ett mer intensivt arbete i stadsdelsnämndsområden med lägre inskrivningsgrad.

Rapporten visar på ett bra sätt att det språkutvecklande arbetet i förskolan har varit ett prioriterat utvecklingsområde de senaste åren och att det gett tydliga resultat. Detta syns främst genom en ökad medvetenhet hos förskolepersonalen om framgångsrika arbetssätt och i planeringen av språkundervisningen.

Förvaltningen håller med och tycker att det är bra att rapporten lyfter fram behovet av ett mer samlat utvecklingsarbete i staden. Former för en mer enhetlig idé utvecklas om hur det

språkutvecklande arbetet i förskolan kan följas, dokumenteras och analyseras i staden.

Personalens utbildningsnivå och förutsättningar för uppdraget

- Fördela förskollärare för undervisningen inom stadsdelsnämndsområdena och utifrån socioekonomiskt behov samt öka arbetslagens kompetens och kunskaper i svenska.
- Utveckla stadsövergripande strukturer för strategisk kompetensförsörjning för förskolan och stärk förutsättningarna för personalens arbetssituation.

Det är bra att rapporten lyfter fram skillnader och brister i kompetens som finns i staden och att kompetensen framförallt behöver öka i socioekonomiskt utsatta områden.

Förvaltningen anser att det positivt att förskoleförvaltningen samordnar en strategi för kompetensförsörjning i förskolan och en årlig plan för aktiviteter.

Utifrån Kungsholmens kommunala förskolor så har rekryteringsläget förändrats de senaste åren. När det gäller förskollärare finns det gott om kvalificerade sökande och en konkurrens vid tillsättningen av tjänster.

När det gäller rekrytering av barnskötare är situationen annorlunda. Det finns många sökande till lediga tjänster med formell barnskötarutbildning men många saknar reell kompetens för att arbeta i förskola och klara uppdraget som barnskötare.

En annan utmaning förvaltningen ser är att förskolorna har ett stort behov av att rekrytera vikarier och att kompetensen hos dem generellt behöver vara högre.

För att höja kompetensen hos vikarierna vore det bra med någon form av introduktionsprogram. Vikariernas kompetens skulle också kunna öka genom att staden har ett system för att använda pensionerade barnskötare och förskollärare som vikarier.

Kungsholmens kommunala förskolor har skapat bemanningsteam med månadsanställda vikarier som är knutna till varje enhet. Rektorer ser att bemanningsteamerna har bidragit till en kvalitetshöjning. Både för att vikarierna har en hög kompetens och känner verksamheten men också för att det blir en större kontinuitet för barn och medarbetare.

Förskolerapporten och dess slutsatser får enbart indirekta konsekvenser för barn och barns rättigheter. Innehåll och slutsatser för ökad kvalitet och likvärdighet utgår från skollagens och läroplanens uppdrag. Båda dessa tar sina utgångspunkter i lagen (2018:1197) om FN:s konvention om barnets rättigheter. Rapportens syfte och innehåll har därför bedömts ligga väl i linje med barnens bästa ur ett barnrättsperspektiv.

Konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män
Förskola har en viktig funktion i samhället för jämställdheten mellan kvinnor och män. I förskolans uppdrag ingår att aktivt inkludera ett jämställdhetsperspektiv för alla barn. Förskole- rapporten lyfter vissa skillnader i förskoleundersökningens resultat mellan pojkar och flickor. I övrigt behandlas inte jämställdhetsfrågor på något konkret sätt. Förslagen i rapporten innebär dock inte en påverkan på barn utifrån kön.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Lena Forsberg
Avdelningschef
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Rapport Förskola i Stockholm 2023

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2024-08-12
Lena Forsberg, Avdelningschef	2024-08-06